

บทที่ 5 ปัญหาจริยธรรมในทางธุรกิจ

อ.ประสิทธิ์ชัย เดชขำ

prasitchai23@hotmail.com

ปัญหาจริยธรรมในทางธุรกิจ

▶ ประเภทปัญหาของจริยธรรมในทางธุรกิจ

◦ จริยธรรมของความสัมพันธ์แบบส่วนตัว

- นายจ้างต้องการทราบเรื่องส่วนตัวของพนักงาน
- ความสัมพันธ์เชิงชู้สาว นายจ้าง-พนักงาน
- พนักงานมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับลูกค้า

- จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของบริษัท
 - คำนี้ถึงความเท่าเทียมทางเพศ
 - ความเท่าเทียมในการเลื่อนตำแหน่ง
 - นโยบายเรื่องสวัสดิการ

○ จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือหน้าที่ต่าง ๆ
ของบริษัท

- จริยธรรมด้านบัญชี , ตกแต่งตัวเลข มีบัญชีสองฉบับ
- จริยธรรมด้านการตลาด (การโฆษณา การส่งเสริมการขาย ฯลฯ)
- จริยธรรมทางด้านการเงิน (การปันหุ้น, การปล่อยกู้เพื่อช่วยเหลือพรรคพวกตนเอง)
- จริยธรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตัวอย่างในกรณีศึกษาที่ 4)

ที่มาของปัญหาจริยธรรมในทางธุรกิจ

- ผลประโยชน์ส่วนตัวและความเห็นแก่ตัว (โลกกิเลส ตัณหา)
- การกดดันเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไร (หากำไรสูงสุดโดยตัดสินใจบนหลักเลี้ยงภาษี)
- จุดมุ่งหมายของธุรกิจกับค่านิยมส่วนตัว
- ความขัดแย้งต่างวัฒนธรรม (ส่วนใหญ่มีปัญหา กับบริษัทข้ามชาติ)

สาเหตุของปัญหาจริยธรรมในธุรกิจ

สาเหตุของปัญหาทางจริยธรรม	ลักษณะของปัญหาทางจริยธรรม	วิธีการแก้ปัญหา	ทัศนคติในการแก้ปัญหา
ความเห็นแก่ตัว	ความขัดแย้งระหว่างความเห็นแก่ตัวกับผลประโยชน์ของผู้อื่น	ใช้ผลประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่	ความต้องการของตนเองมาก่อนอย่างอื่น
แรงกดดันจากการแข่งขันเพื่อกำไร	ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของบริษัทกับผลประโยชน์ของผู้อื่น	ใช้แนวคิดที่เน้นหลักการเป็นฐานของธุรกิจคือการหากำไรสูงสุด	ทำทุกอย่างเพื่อเอาชนะคู่แข่ง
เป้าหมายของธุรกิจกับค่านิยมส่วนตัว	ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของบริษัทกับค่านิยมของพนักงาน	ใช้แนวคิดแบบอำนาจนิยม	พนักงานต้องทำตามคำสั่งและนโยบายของผู้บริหาร
ความขัดแย้งข้ามวัฒนธรรม	ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของบริษัทกับวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของต่างชาติ	เน้นความสำคัญของบริษัท	ทัศนคติที่ดูถูกวัฒนธรรมต่างชาติ

วัฒนธรรมองค์การและบรรยากาศทางจริยธรรม

วัฒนธรรมองค์การ

วัฒนธรรมเป็นบรรทัดฐานที่กำหนดลักษณะขององค์การ
เป็นสิ่งตัดสินว่าอะไรยอมรับได้ อะไรยอมรับไม่ได้

บรรยายกาศจริยธรรม

- แบบที่ 1 บรรยายกาศที่เอื้ออาทรกัน
- แบบที่ 2 บรรยายกาศแบบยึดกฎหมายและจรรยาบรรณ
- แบบที่ 3 บรรยายกาศแบบยึดกฎข้อบังคับ
- แบบที่ 4 บรรยายกาศที่เน้นการปฏิบัติ
- แบบที่ 5 บรรยายกาศแบบอิสระ คือใช้มาตรฐานจริยธรรมของตนเองเป็นหลัก

การวิเคราะห์ปัญหาทางจริยธรรมในธุรกิจ

- ▶ อรรถประโยชน์ (Utility)
 - ยึดประโยชน์ให้แก่คนหมู่มาก
- ▶ สิทธิ (Right)
 - เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส (ความเท่าเทียม)
- ▶ ความเป็นธรรม
 - ให้ประโยชน์กับคนทุกกลุ่ม

ปัญหาจริยธรรมในการปฏิบัติของธุรกิจในประเทศไทย

- ▶ จริยธรรมที่มีต่อเศรษฐกิจ
 - ตัวอย่างปี 2540 สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อโดยขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันทำให้เศรษฐกิจล้มเหลว
- ▶ จริยธรรมต่อแรงงาน
 - การปลดพนักงาน, แรงงานเถื่อน
- ▶ จริยธรรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อม